

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session Extraordinaire 1939	N° 11		Buitengewone Zitting 1939
	SEANCE du 26 avril 1939	VERGADERING van 26 April 1939	

PROPOSITION DE LOI

portant répression des atteintes aux droits garantis
par la Constitution en matière linguistique.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 23 de la Constitution garantit aux Belges le droit de se servir en toute liberté d'une des langues usitées dans le pays. Il permet de régler l'emploi des langues, mais seulement pour certains actes de la vie publique et ne reconnaît à aucun pouvoir, même au Parlement, le droit d'intervenir en cette matière dans le domaine privé.

En ces dernières années, on a vu des groupements politiques menacer de boycottage tantôt des commerçants dont les produits ne portaient que des inscriptions françaises, tantôt des participants à l'Exposition de Bruxelles et dont les avis étaient uniquement rédigés en français.

Plus récemment, des maisons de commerce et des particuliers exerçant une profession libérale, dont l'adresse figure en français à l'indicateur des Téléphones, ont été invités « amicalement », par circulaire, à remplacer ces inscriptions par des textes flamands « sous peine de passer pour surannés et d'être bientôt l'objet d'un boycottage général ».

Le Code pénal, en son livre II, a réservé son titre II aux crimes et délits qui portent atteinte aux droits garantis par la Constitution. Un chapitre est réservé aux délits relatifs à l'exercice des cultes; le législateur de 1867 n'a pas cru devoir consacrer un chapitre aux délits relatifs au libre emploi des langues nationales.

Ce qui semblait inutile en 1867 est devenu nécessaire en 1939. Une garantie constitutionnelle n'a de valeur que si des sanctions s'y attachent.

WETSVOORSTEL

tot beteugeling van de inbreuken op de rechten
door de Grondwet in taalaangelegenheden
gewaarborgd.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Artikel 23 van de Grondwet kent aan de Belgen het recht toe, zich in volle vrijheid te bedienen van een van de talen die in het land worden gebruikt. Het laat toe het taalgebruik te regelen, maar alleen voor zekere handelingen van het openbaar leven en het kent aan geen macht, zelfs aan het Parlement niet, het recht toe in deze aangelegenheid het particulier domein te betreden.

Deze laatste jaren, zag men politieke groepeerings dan eens handelaars met boycot bedreigen, wier producten slechts Fransche opschriften droegen, dan weer deelnemers aan de Tentoonstelling te Brussel, wier kennisgevingen uitsluitend in het Fransch waren gesteld.

Onlangs nog, werden handelsfirma's en particulieren die een vrij beroep uitoefenen en wier adres in het Fransch in het Telefoonboek vermeld staat, bij rondzendbrief, « vriendelijk » verzocht deze vermeldingen te vervangen door Nederlandsche teksten « op straffe als verouderd door te gaan en weldra onder algemeen boycot te vallen ».

Titel II van Boek II van het Wetboek van Strafrecht is gewijd aan de misdaden en wanbedrijven die de door de Grondwet gewaarborgde rechten schenden. Een hoofdstuk is voorbehouden aan de wanbedrijven betreffende uitoefening van de eerediensten; de wetgever van 1867 heeft niet gemeend een hoofdstuk te moeten wijden aan de misdrijven betreffende het vrij gebruik der landtalen.

Wat in 1867 overbodig bleek, is noodzakelijk geworden in 1939. Een grondwettelijke waarborg heeft geen waarde, indien hij niet gepaard gaat met sancties.

C'est en vue de donner à l'article 23 de la Constitution cette sanction et d'empêcher par là qu'il ne reste lettre morte chaque fois qu'on tentera, par la menace, d'enlever aux personnes privées un droit reconnu par notre loi fondamentale, que nous proposons d'inscrire dans le Code pénal, sans attendre que la campagne signalée plus haut se développe, quatre articles punissant les atteintes portées par des particuliers ou des groupements au libre emploi des langues nationales, notamment par des menaces de boycottage.

Des dispositions spéciales sont d'autre part prévues par nous pour punir plus sévèrement la récidive et pour permettre d'atteindre les co-auteurs et complices. Parmi ceux-ci, nous voulons notamment que, n'échappent pas à leur responsabilité pénale, ceux qui par leurs discours ou leurs écrits ont été les instigateurs des délinquants.

Ten einde deze sanctie te geven aan artikel 23 van de Grondwet en aldus te voorkomen dat het doode letter blijft, telkenmale men, door bedreiging, pogen zal aan de privaatspersonen een recht te ontnemen, dat door de Grondwet wordt erkend, stellen wij voor, zonder te wachten tot de hierboven vermelde campagne uitbreiding neemt, in het wetboek van strafrecht vier artikelen in te lasschen, waarbij de schending, door particulieren of groepeerings, van het vrij gebruik der landtalen, namelijk door bedreiging met boycot, strafbaar wordt gesteld.

Bijzondere bepalingen werden anderzijds door ons voorzien tot strenger bestraffing van de herhaling en om de gebeurlijke mededaders en medeplichtigen te treffen. Wij willen namelijk dat aan hun strafrechtelijke verantwoordelijkheid niet zouden ontsnappen zij die door redevoeringen of geschriften de ophitsers van de wetsovertreders zijn geweest.

M. DEVEZE.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE UNIQUE.

Le titre II du livre II du Code Pénal, consacré aux « crimes et délits portant atteintes aux droits garantis par la Constitution » est complété par un chapitre IV, intitulé « Les délits relatifs au libre emploi des langues nationales » comportant les quatre articles suivants :

Art. 159bis. — Toute personne qui, par des violences, des menaces ou des injonctions menaçantes, notamment lorsqu'elles annoncent un boycottage, aura empêché ou tenté d'empêcher une ou plusieurs personnes de se servir librement d'une langue usitée en Belgique, dans sa vie privée et notamment dans son activité professionnelle ou commerciale, sa publicité, la rédaction de ses imprimés, plaques, enseignes, inscriptions aux indicateurs, sera punie d'un emprisonnement de huit jours à deux mois et d'une amende de vingt-six francs à deux cents francs.

Art. 159ter. — Sans préjudice des peines prévues par le Chapitre III du titre IX du livre du Code Pénal, ceux qui, par troubles, désordres, voies de fait, destruction de meubles ou d'immeubles auront empêché ou tenté d'empêcher une ou plusieurs personnes ou encore une autorité publique ou d'intérêt public de se servir d'une langue nationale conformément à la Constitution et à la Loi, seront punis d'un emprisonnement de huit jours à trois mois et d'une amende de vingt-six francs à cinq cents francs.

Art. 159quater. — Quiconque, après une condamnation prononcée en vertu des articles 159bis et 159ter, commet un nouveau délit tombant sous l'application de ces mêmes articles, avant l'expiration de cinq ans depuis qu'il a subi ou prescrit sa peine, sera puni d'un emprisonnement de trois mois au minimum et de un an au maximum et d'une amende de deux cents francs.

Art. 159quinquies. — Les dispositions de l'article 66 seront applicables aux délits prévus par les articles 159bis, 159ter et 159quater.

WETSVOORSTEL

EENIG ARTIKEL.

Titel II van Boek II van het wetboek van Strafrecht, handelend over « de misdrijven en wanbedrijven die door de Grondwet gewaarborgde rechten schenden », wordt aangevuld met een IV° Hoofdstuk, luidende : « Wanbedrijven betreffende het vrij gebruik der landtalen », bestaande uit de vier volgende artikelen :

Art. 159bis. — Al wie, door gewelddaden, bedreigingen of dreigbevelen, inzonderheid wanneer zij boycot verorden, een of meer personen verhindert zich vrijelijk te bedienen van een in België gebezigde taal, in zijn privaat leven en, inzonderheid, in zijn beroeps- of handelsbedrijvigheid, zijn publiciteit, de redactie van zijn drukwerken, platen, uithangborden, de vermeldingen in adresboeken, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met geldboete van zes en twintig frank tot tweehonderd frank.

Art. 159ter. — Onverminderd de straffen voorzien bij Hoofdstuk III, Titel IX, Boek II, van het Wetboek van Strafrecht, worden zij die, door stoornissen, wanordelijkheden, vernieling van meubelen of gebouwen, een of meer personen, ook nog een openbare overheid of een overheid van openbaar nut verhindert of tracht te verhinderen zich, overeenkomstig de Grondwet en de Wet, van een landtaal te bedienen, gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zes en twintig frank tot vijfhonderd frank.

Art. 159quater. — Al wie, na een veroordeeling uitgesproken krachtens de artikelen 159bis en 159ter, een nieuw misdrijf pleegt, vallend onder de toepassing van diezelfde artikelen, vóór het verstrijken van vijf jaar na het ondergaan of het verjaren van zijn straf, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten minste drie maanden en ten hoogste één jaar en met geldboete van tweehonderd frank.

Art. 159quinquies. — De bepalingen van artikel 66 zijn van toepassing op de misdrijven voorzien bij de artikelen 159bis, 159ter en 159quater.

M. DEVEZE,
L. MUNDELEER,
L. BAILLON,
J. HOSSEY.